

Specifika rozvoje vojenského újezdu Hradiště a okolních obcí

**- minulý vývoj, současný stav a výzvy,
představení výsledků vlastního výzkumu**

**Tomáš Krejčí – Petr Klusáček - Hana Skokanová –
Bohumil Frantál – Marek Havlíček – Jan Hercík– Josef
Kunc – Stanislav Martinát**

**Ústav geoniky AV ČR, v.v.i., Oddělení environmentální geografie Brno,
www.geonika.cz, klusacek@geonika.cz**

**Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajину a okrasné zahradnictví,
v.v.i.**

Obsah:

- 1) Minulý vývoj
- 2) Současný stav a výzvy
- 3) Vlastní výzkum – představení vybraných výsledků
- 4) Závěr a doporučení
- 5) Další informační zdroje

1) Minulý vývoj – 20. století

- Vojenský újezd Hradiště byl vytvořen v roce 1953 na území odkud bylo vysídleno po 2. světové válce německé obyvatelstvo

Historie VÚ, VZ 1534 a současnost:

V březnu 1946 byl ve Vojenském výcvikovém táboře (VVT) Císařský les, později Vojenský výcvikový tábor Město Kynžvart v Císařském lese vytvořen VÚ 2286. Zpočátku zabezpečoval pouze jedno zařízení, a to dělostřeleckou střelnici. V říjnu 1946 byla dělostřelecká střelnice rozšířena na VVT Císařský les, který nesl krycí číslo VÚ 2286.

V rámci reorganizace armády a s tím spojeným přečíslováním útvarů byl VÚ 2286 přečíslován k 1.10.1949 na VÚ 1534.

V lednu 1953 je, na základě rozrůstající se těžby uranu a rozvoji lázeňství, rozhodnuto o ukončení činnosti ve VVT Město Kynžvart v Císařském lese a následně vládním usnesením bylo rozhodnuto o vytvoření Vojenského újezdu Hradiště.

Tato rozhodnutí měla dopad i na činnost VÚ 1534, který se z prostoru VVT Město Kynžvart v Císařském lese přemisťuje do nového Vojenského výcvikového prostoru Hradiště. V r. 1953 vzniká jako první dělostřelecká a tanková střelnice; v r. 1955 je přestěhováno velitelství VVP do obce Dourov; v r. 1955 velitelství přemístěno do obce Bochov; v r. 1956 velitelství přemístěno do Stružné; v r. 1963 velitelství přemístěno do Karlových Varů; v r. 1968 předsunutý odřad byl přemístěn do obce Lochotín. Na základě nového záměru pro řízení a zabezpečení činnosti VVP bylo velitelství VVP přesunuto do Radošova v r. 1974, kde je do dnes.

Zdroj:

https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_regi_on/vojensky-ujezd-hradiste-oslavil--let20090913.html

1) Minulý vývoj – 21. století

- 2012 – vláda rozhodla o zrušení vojenského újezdu Brdy a o územním zmenšení dalších 4 vojenských újezdů v České republice

Vláda zrušila vojenský újezd Brdy, další čtyři cvičiště se zmenší

4. ledna 2012 14:31

Vláda definitivně rozhodla o zmenšení čtyř vojenských újezdů a úplném zrušení toho v Brdech. Ministr obrany Alexandr Vondra řekl, že armáda už tak veliké plochy pro výcvik nepotřebuje. Z prostoru v Brdech má vzniknout chráněná krajinná oblast.

Brdy | foto: Dan Materna, MAFRA

Rozhodnutí vlády se týkají vojenských prostorů Boletice, Libavá, Březina a Hradiště. Jejich plocha se zmenší zhruba o třetinu. Cvičiště v Brdech armáda opustí zcela. Ze současných 130 tisíc hektarů budou mít vojáci k dispozici jen necelých 90 tisíc hektarů. Změna by mohla začít platit v průběhu roku 2015, musí se totiž kvůli ní měnit zákon.

Reklama

Zdroj:
https://zpravy.idnes.cz/vlada-zrusila-vojensky-ujezd-brdy-dalsi-ctyri-cviciste-se-zmensi-pyu-domaci.aspx?c=A120104143158_domaci_jay

2) Současný stav a výzvy

- Dne 1. 1. 2016 vstoupil v platnost zákon č. 15/2015 Sb. - Optimalizace vojenského újezdu Hradiště se dotkla 10 obcí. Nejvýznamněji se zde optimalizace projevila u dvou nových obcí Bražec a Dourovské Hradiště (jedná se o populačně velmi malé obce) a dále u tří obcí (Valeč, Verušičky, Podbořanský Rohozec), u kterých byl přírůstek rozlohy vyšší než 35 %.

Obec (<u>Nová obec</u>)	Počet územních celků k 1. 1. 2016	Výměra 2015 (ha)	Výměra 2016 (ha)	Přírůstek/úbytek rozlohy (ha)	Přírůstek/úbytek rozlohy (%)	Počet obyvatel k 1. 1. 2016	Hustota obyvatelstva k 1. 1. 2016 (Počet obyvatel/Km ²)
Bražec	1	0	1 261	1 261		219	17,4
Dourovské Hradiště	1	0	2 088	2 088		151	7,2
Kyselka	1	649	655	6	1,0%	790	120,6
Stráž nad Ohří	1	2 897	2 924	27	0,9%	597	20,4
Valeč	1	1 714	2 365	651	38,0%	357	15,1
Verušičky	1	1 813	2 477	664	36,6%	499	20,1
Vojkovice	1	700	703	3	0,5%	640	91,1
Okounov	1	825	832	7	0,8%	339	40,8
Radonice	1	3 124	3 162	39	1,2%	1148	36,3
Podbořanský Rohozec	1	562	897	334	59,4%	144	16,1
Celkem	10	12 283	17 363	5 080	41,4%	4 884	28,1

Zdroj: Data – Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2015 (2015); Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2016 (2016) a Malý lexikon obcí České republiky 2015 (2015); vlastní zpracování

2) Současný stav a výzvy

- Jak přesvědčit lokální aktéry, že optimalizace má smysl v situaci, kdy s armádní správou zde byla spokojenost?

Lidé na Dourově získají "svobodu", nadšeni nejsou

15. 12. 2013

Místo dosud zapovězené. Všechno bude jinak. | Foto: Jan Langer

Reportáž z míst, kde armáda za rok opustí svá rozsáhlá výcviková území.

Dourovské hory - Petr Vašíček je mužem na roztrhání. O podplukovníka, přednostu vojenského prostoru Hradiště na Karlovarsku, se perou stovky obyvatel obcí, které mají na stále ještě armádním území vojenského újezdu v Dourovských horách vzniknout k prvnímu lednu 2015.

"Volíme Vašíčka. Tedy kdyby to bylo možné. Byl by přímo ideálním starostou. S lidmi to umí, vyzná se v paragrafech, ekonomice a dokáže pro obce leccos zařídit," říká zvěrolékař Daniel Cihlář z Bražce.

Budte první

reklama

OGOPAS Microsoft

MANDAY.IT
MANAŽERSKÁ KONFERENCE

3 samostatné workshopy,
1 blok dopoledních přednášek, 3 TOP experti

19. 2. 2018 | PRAHA

www.manday.it

jobs.cz

Práce

Kurzy

- Manažer exportu
- Výkonný ředitel
- INTERIM MANAŽER / KRIZOVÝ MANAŽER
- Controller - zástup za MD/RD
- Centre Manager/ka Obchodního centra
- Manažer řízení provozu CC

Další nabídky práce »

Tip: Atmoskop.cz – hodnocení firem zaměstnanci »

Babiše, politiků, ani vzpoury v ČRo se nebojím. Proti Kroupovi zvázím právní

Zdroj:
https://zpravy.aktualne.cz/domaci/lide-na-dourove-ziskaji-svobodu-nadseni-nejsou/r-04575022655611e39b9b002590604f2e/?utm_source=email&utm_medium=email&utm_campaign=posli&redirected=1517628659

2) Současný stav a výzvy

- Jak v budoucnu ochránit přírodní zdroje? Například zdroje minerálních vod?

Vojáci a živá voda

Petr Korbel - redaktor 5. 5. 2006 05:11 (aktualizováno 10:12) Ekonom

• Vojenský újezd Hradiště v Doupovských horách, největší výcvikový prostor v České republice, otvírá své okrajové části.

Dravec krouží nad zelenými kopci. Voda prostupuje krajinou u Karlovyho Varů. Příroda vypadá tak nedotčeně, že si mnohý divák nejspíš pomyslí: Dilo počítáče. Tato zdánlivě neskutečná, snová krajina však doopravdy existuje. Leží v Doupovských horách a podle jejich nejvyššího vrcholu dostala název vojenský újezd Hradiště.

Probíhají zde velké změny. Újezdní úřad vyšel vstříc starostům sousedních obcí a přichystal zpřístupnění některých okrajových částí újezdu. Od 1. prosince loňského roku se může vstupovat do jihovýchodního území, které navazuje na zámecký park v obci Valeč. Další zpřístupněný pruh leží na jihu újezdu a byl otevřen na začátku latošního roku. "V druhém polovině ještě zpřístupníme část západního území od Kyselky směrem do Želmanova," uvedl přednosta újezdního úřadu podplukovník Peter Dellamária.

Turisté se tak legálně dostanou například ke Skalkám skřítků, unikátní přírodní památky vulkanického původu tvořené asi šedesáti válcovitými dutinami o hloubce až čtyři metry. Ale to bude vše, na severu újezdu se žádne otevření nechystá, tam by civilisty mohla ohrozit střelba. Armáda sice také ponechala právo zpřístupnění prostoru kdykoliv opět uzavřít, i bez udání důvodu. "Přistoupili bychom k tomu, kdyby tam například vznikaly černé skládky," prohlásil přednosta. Otevření části újezdu lidé z okolních obcí uvítali, ale již se objevily i první problémy s pytláky. A také s neukázněnými turisty, kteří pokračují dál do míst, kam je vstup stále zakázán.

ODKUD TEČE MATTONKA. Újezd neslouží jen vojákům. Závod Mattoni v něm má přes padesát vrtů. Veškerá jeho produkce minerálních vod pochází ze západní části újezdu, přilehlající k obci Kyselka. O něco severněji, poblíž vesnice Korunní, čerpá vodu i firma Karlovarská Korunní kyselka.

Zakázaná vojenská zóna začíná kousek od Ohře. Silniční z Kyselky do někdejšího Doupova lemují oplocené domečky, které ukryvají vrty. Pak cestující narazí na dopravní značku oznamující začátek obce Horní Lomnice. Žádné budovy tam však nestojí. O kousek dál další tabule, tentokrát s překrtnutým názvem. Jde o zdejší specialitu, hned v bývalém Zakšově se situace opakuje. Nikde žádní lidé, žádná domáctví zvířata a ani jeden dům. Jen dva páry opuštěných cedulí u vozovky.

Zdroj: <https://ekonom.ihned.cz/c1-18381980-vojaci-a-ziva-voda>

2) Současný stav a výzvy

- Kde vzít finanční prostředky na rozvoj bývalých vojenských území?

Vesnice na Dourově dostaly od armády nákladný dar, musí za něj platit

22. ledna 2016 9:10

Zmenšením vojenského újezdu Hradiště způsobila armáda řadu potíží obcím, ke kterým nově patří osady a vesničky dosud spravované vojáky. Musí se postarat o množství domů i zařízení a nevědí, kde na to vezmou peníze.

O správu bytových domů v Alberčicích se musí nově postarat vedení Verušiček, pod které vesnička nově spadá. | foto: Petr Toman, MF DNES

Jako danajský dar označuje starosta Verušiček Petr Kvasnička správu Alberčic, Malého Hlaváčkova a samoty Sklárna, které pod jím vedenou obec nyní nově patří. „Při vytváření plánu na zmenšení vojenského újezdu se myšlelo jen na nově vzniklé obce. Na nás vůbec,“ zlobí se Kvasnička.

Reklama

„Chci, aby se jídlem zbytečně neplýtvalo.“

Zdroj:
https://vary.idnes.cz/oce-na-dourove-prevzaly-od-armady-osady-jejich-sprava-je-nakladna-p9w-/vary-zpravy.aspx?c=A160122_2220291_vary-zpravy_ba

2) Současný stav a výzvy

- Jak udržet zájem nových občanů o dění v nových obcích?

Zájem o volby v nově vzniklých obcích v Hradišti na Karlovarsku byl velký

Velký zájem voličů provázela první obecní volby v nově vzniklých obcích, které byly vyčleněny z vojenského újezdu Hradiště na hranicích Karlovarského a Ústeckého kraje. Bražec a Dourovské Hradiště si zvolily své zastupitele a voličská účast v obou obcích přesáhla 65 procent. Obě obce budou součástí Karlovarského kraje.

9:24 17. ledna 2016

Ve dvou nových obcích, Bražci a Dourovském Hradišti, si lidé poprvé volili zastupitelstva | Foto: ČTK

V Bražci postavily kandidátky dvě volební sdružení, Nový Bražec a Za lepší Bražec. Sedm křesel v zastupitelstvu si rozdělily těsně, Nový Bražec získal čtyři místa v zastupitelstvu Za lepší Bražec tři. K volbám zde přišlo 65,90 procent ze 173 zapsaných voličů.

■ ZPRÁVY, KTERÉ JSTE NEČETLI

Folský premiér hájil 'zákon o pravdě', sám chyběně připsal Němcům vinu za masakr v Katyni

Trump odtajnil zprávu o činnosti FBI. Při vyšetřování ruské kauzy zneužila pravomoci, píše se v ní

Jeden z mužů, který napadl novináře, podal kvůli incidentu v Zemanově štábě trestní oznámení

6500 staré padélky. Podle archeologů lidé napodobovali zlato už ve starověku

Boj o Kliniku poláčuje. Aktivisté mohou v budově zůstat, než rozhodne Nejvyšší soud

Zdroj:
https://www.irozhlas.cz/regiony/zajem-o-volby-v-nove-vzniklych-obcich-v-hradisti-na-karlovarsku-byly-velky_201601170924_jpiroch

2) Současný stav a výzvy

- Jak upozornit kompetentní osoby na vyšších úrovních veřejné správy na problémy území?

Hejtman navštívil Bražec a Dourovské Hradiště

Karlovarsko - Na další ze svých pracovních cest Karlovarským krajem zamířil v uplynulém týdnu hejtman Martin Havel do nových obcí Bražec a Dourovské Hradiště, které vznikly po zmenšení rozlohy vojenského újezdu na Dourově. Zástupcům obcí nabídl pomocnou ruku při řešení problémů.

21.5.2016

SDÍLEJ:

HEJTMAN MARTIN HAVEL (vlevo) navštívil Bražec a Dourovské Hradiště, kde se setkal se zástupci obcí.
Foto: Foto J. Pavliková

Zdroj:

<https://karlovarsky.denik.cz/z-regionu/hejtman-navstivil-brazec-a-doupovske-hradiste-20160521.html>

2) Současný stav a výzvy

- Jak zajistit privatizaci bytového a domovního fondu?

Obce prodávají bývalé armádní domy. Kdo opraví fasádu, dostane slevu

31. října 2016 17:13

Desítky let museli lidé žijící ve Vojenském újezdu Hradiště posílat nájemné vojákům, opravy za ně museli taktéž vyřizovat oni. To vše ale brzo skončí. Od ledna už území nespadá pod újezd, ale vznikly tam nové obce. Ty se staly i vlastníky nemovitostí a spustily prodej bývalých armádních domů.

Dalších 5 fotografií v galerii >

Bedřich Rajtmajer se těší, že od obce odkoupí dům, ve kterém léta žije. Díky slevě si jej bude moci opravit a vylepšit podle svého. | foto: Václav Šlauf, MAFRA

Jako první mohou lidé koupit nemovitosti v Dourovském Hradišti. Někteří zájemci budou bydlet ve svém už do Vánoc.

Tamní obyvatelé mohou využít zajímavou nabídku. Nemovitosti získají až s osmdesátiprocentní slevou v případě, že se zavážou ušetřenou částku zpětně vynaložit do rekonstrukce domu.

Zdroj:

https://vary.idnes.cz/prodej-domu-v-dourovskem-hradisti-drh-vary-zpravy.aspx?c=A161031_2282731_vary-zpravy_ba

2) Současný stav a výzvy

- Kam finanční prostředky investovat? Potřeby občanů nebo záchrana kulturního dědictví? Kostel ve Svatoboru v Dourovském Hradišti.

Fotografie: P. Klusáček

Předseda spolku se snaží sehnat dotaci na záchrannu kostela společně se starostkou Dourovského Hradiště. „Nemůžu nic konkrétního slíbit. O stavu kostela jsme mluvili na zastupitelstvu. Jaroslav Vyčichlo přinesl první propočet na začátek záchrany ve výši 400 tisíc. Sehnal dotaci s podmínkou, že byla vázaná 30procentní angažovaností obce. Naši zastupitelé ale rozhodli o tom, že to není naše priorita, a proto vše padlo,“ vysvětlila současnou situaci pohledem vedení města starostka Jarmila Bošková.

Zdroj:

https://vary.idnes.cz/kostel-svatobor-zriceni-byvaly-vojensky-ujezd-hradiste-pkn-vary-zpravy.aspx?c=A170516_2326148_vary-zpravy_ba

2) Současný stav a výzvy

- Lze spoléhat na alternativní zdroje financování?

Veřejná sbírka pomůže při obnově kostela, fary a hřbitova ve Svatoboru

9. 11. 2017 SVATOBOŘ (KARLOVARSKO) | Spolek pro dokumentaci a obnovu památek Karlovarská zahájil 1. listopadu veřejnou sbírku na obnovu kostela Nanebevzetí Panny Marie s farou a hřbitovem v obci Svatobor. Příspěvky dárců budou využity na rekonstrukci barokní památky.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie byl postaven podle návrhu významného českého architekta Františka Maxmiliána Kaňky v letech 1731–1736 v částečně zaniklé vsi Svatobor (Zwetbau) v Dourovských horách. „Je jedním ze dvou posledních stojících kostelů na někdejším území vojenského újezdu Hradiště. V minulosti byl značně zdevastován a nyní se nachází v havarijném stavu,“ říká Jaroslav Vyčichlo, předseda Spolku pro dokumentaci a obnovu památek Karlovarská, který se snaží památku zachránit ve spolupráci s obcí Dourovské Hradiště.

Na počátku 21. století byla provedena částečná rekonstrukce zdevastovaného kostela, byla dozděna závěrová stěna presbytáře a položena provizorní plechová střecha. | Foto: Spolek pro dokumentaci a obnovu památek Karlovarská | Licence: Všechna práva vyhrazena

Zdroj:

<http://www.propamatky.info/cs/zpravodajstvi/karlovarsky-kraj/pamatky-a-finance/verejna-sbirka-pomuze-pri-obnove-kostela-fary-a-hrbbitova-ve-svatoboru/4129/>

2) Současný stav a výzvy

- Jak zapojit další aktéry do oprav paměti hodností?

Foto: P. Klusáček

L

Lesní kaple

VLS
VOJENSKÉ LESY A STAVBY ČR, a.s.

Tato „Waldkapelle...“ (lesní kaple) zde stála již v r. 1885. Spolu s ostatními vlastnou ji na využívacích cestách a pěšinách v okolí lesní Kyselka (Giesenthal) vybudoval společnost podnikatel Heinrich Matten.

Objekt, cílově smířené a studánkou, výhledkem do krajiny, pramen, pod klenutým lemovaným vřískem, u jehož dílny:
nejjednodušší most, zpívajícím mostem procházky, říčníkem v hustém. Začaly se v roce 1885, na kterém kaple stojí, přímo vystavět k rozvedení s církev malé. Hluboký zájem o výhledem západním směrem, proto pravidelně i v roční době.

Je obdivuhodné, že měřítko kaple s ohryzy, režimy, všeobecným okny stálo v lese, viz. foto z r. 1885, bez náhlé, blížeš agresivní a zároveň vlastních systémů.

Cesta hradová a rokycanská lze, využívat v druhé polovině minulého století nejenom a často i vandalismus. Fotografie karlovarského stavu stavby z roku 2006, vypráví za vše.

Po vyjednání majetkových poměrů připomínky Vojenské lesy a stavby ČR, s.p., devíti Karlovy Vary k celkové rekonstrukci objektu. Z tvaru nároku, se do zrenovované kaple vrátily i část dřevěných prvků. Zdejší záchrana je klasickou postupovou. Tam kde to bylo možné, byly použity původní materiály, technologie a tvary. Celá obnova probíhala za finančního přispění Karlovarského kraje.

Rekonstrukce byla ukončena a slavnostně otevřena v den českého vánočního svátku - 28. prosince 2006.

Vzhledem k tomu, že Vále pochází z dluhých let, je možné zdejší stavbu během času.

Vojenské lesy a stavby ČR, s.p.
devíti Karlovy Vary

Tento opis a další fotografie z ohryzy stavby je možné nalézt na - www.vls.cz

2) Současný stav a výzvy

- Jak zapojit spolky a dobrovolníky do obnovy území?

Parta nadšenců zachraňuje dávno opuštěný hřbitov

Některým lidem naštěstí není ihostejné, jak vypadají desítky let pustnoucí a téměř zaniklé památky. Jedním z nich je i Jaroslav Vyčichlo ze Spolku pro dokumentaci a obnovu památek Karlovarska. Společně s dalšími nadšenci teď ve svém volnu zachraňuje zdevastovaný hřbitov z konce 19. století u zaniklé obce Svatobor.

S obnovou pietního místa začal spolek Ioni na podzim, krátce po svém založení. Členové spolku si jako cíl stanovili zachraňovat nejvíce zchátralé nebo téměř zaniklé památky. A hřbitov u desítky let opuštěné obce Svatobor byl jasným vítězem.

Život začal z obce mizet už po druhé světové válce. Navždy opustit svoje domovy museli téměř všichni místní obyvatelé německé příslušnosti. Definitivní rána pro Svatobor přišla v roce 1953. Tehdy zdejší území zabrala Československá lidová armáda a vznikl tu vojenský Újezd Hradiště.

Tak tomu bylo až do roku 2016. K 1. lednu se ale vojenský prostor zmenšil o okrajovou část a zaniklý hřbitívek se po desetiletích znova ocitl v civilním světě. Na území tří obcí vznikla obec nová s názvem Dourovské Hradiště.

Napadlo by vás někdy ve svém volnu zachránit zdevastovaný hřbitov? Lidi ze Spolku pro dokumentaci a obnovu památek Karlovarska ano. A hřbitov u desítky let opuštěné obce Svatobor byl pro ně jasným vítězem.

Foto: Pavel Halla

Zdroj:

http://www.rozhlas.cz/plzen/publicistika/_zprava/part-a-nadsencu-zachranuje-davno-opusteny-hrbitov--1729534?print=1

2) Současný stav a výzvy

- Jak zajistit informovanost veřejnosti o problémech tohoto území?

Obnova památek ve vsi Svatobor v Dourovských horách - TV Ostrov, 8.6.2017

173 zhlédnutí

0 0 SDÍLET ...

Památky a příroda Karlovarská
Publikováno 13. 6. 2017

ODEBÍRAT 55

Reportáz o aktivitách Spolku pro dokumentaci a obnovu památek Karlovarská při záchráně kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Svatoboru v Dourovských horách a revitalizaci tamního hřbitova v pořadu Rozcenník na kanálu TV Ostrov.

Zdroj:
<https://www.youtube.com/watch?v=mNfjc8FtYfA>

2) Současný stav a výzvy

- Jak zajistit informovanost širší veřejnosti o tomto trochu zapomenutém území?

DOUROVSKÝ KANÓN

Po skoro čtyři desetiletí, od roku 1953, se tu prohánely tanky a obrněná vozidla ve službách totalitního státu, teď Vojenský újezd Hradiště, jak se území oficiálně nazývá, využívá k výcviku Armáda České republiky.

Pro potenciální návštěvníky, toužící odkrýt „poslední hranici“, se toho ale změnilo jen málo. Dourov, jak se oblasti odjakživa říká, zůstává pro civilisty nepřístupný – až do 3.9. 2016. Toto datum se zapíše jako den, kdy Dourov ovládnou cyklisté!

Pod patronací ministra obrany MgA. Martina Stropnického a starosty města Kadaně PaeDr. Jiřího Kulhánka se brány Dourova na jeden den otevřou a předem přihlášeným závodníkům bude dovoleno projet trať, která vede skrz nejzajímavější lokality.

Spolek Pohár Peruna a cyklistický oddíl Hnízdil Team spojily své síly a pouští se do svého největšího projektu, maratonu na horských kolejích s názvem DOUROVSKÝ KANÓN! Jelikož se jedná o neziskové organizace, tak případný zisk z akce samozřejmě nepůjde do kapes pořadatelů a i na to jsme mysleli – veškerý výtěžek z akce bude předán do Vojenského fondu solidarity!

Zdroj:

<https://mtbs.cz/clanek/dourovský-kanon/kategorie/kalendar-xcm#.WnU9a-ciGUk>

2) Současný stav a výzvy

- Jak řešit konflikty o finanční zdroje?

Vojenské lesy a statky nemusí platit daně. Obce přicházejí o statisíce

21. září 2017 8:45

Lesy obklopující nově vzniklé obce po zmenšení vojenského újezdu Hradiště jsou stále vedené jako lesy zvláštního určení a důležité k obraně státu. Odvody daní se tak na ně nevztahují. A právě kvůli tomu Dourovské Hradiště a Bražec ročně přichází o peníze do rozpočtu.

Dourovské Hradiště. | foto: Václav Šlauf, MAFRA

„Jsou to lesy, kde už se necvičí, chodí se tam na procházky a na houby a své postavení k obraně republiky už dávno neplní, což potvrdilo i ministerstvo obrany a generální štáb,“ uvedla starostka Dourovského Hradiště Jarmila Bošková.

Zdroj:
https://vary.idnes.cz/dourovské-hradiště-bražec-vojenske-lesy-a-statky-dane-pfy-vary-zpravy.aspx?c=A170921_353035_vary-zpravy_ba

2) Současný stav a výzvy

- Jak zajistit rozvoj nových obcí (Bražec, Dourovské Hradiště) po ukončení vyšších příspěvků z rozpočtového určení daní? Dourovské Hradiště tak přijde ročně o 2 miliony, Bražec o milion a půl.

Události v regionech

Sředa 3. 1. na ČT24

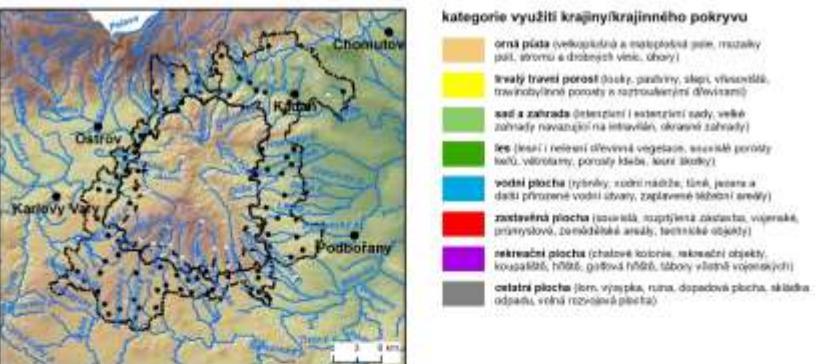
Zdroj:
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10118379000-udalosti-v-regionech-praha/218411000140103-udalosti-v-regionech/video/591406>

3) Vlastní výzkum - představení

- Cílem vlastního výzkumu bylo poskytnout různým skupinám aktérů další informace, které usnadní jejich rozhodovací procesy zaměřené na budoucí rozvoj zájmového území.
- Na základě analýzy starých map a leteckých snímků byly zpracovány mapy vývoje využívání území vojenského újezdu Hradiště a okolních obcí – ty jsou důležité například z hlediska dlouhodobějšího plánování (např. regionální rozvoj, lesnictví)
- Za pomoci GIS modelování byla zpracována mapa dvou scénářů využití území vojenského újezdu Hradiště a okolních obcí
- Na základě výsledků dalších dílčích analýz a výzkumů byl dosud publikován jeden odborný článek a u dalších rukopisů probíhají recenzní hodnocení.
- Všechny kartografické výstupy projektu jsou dostupné na <https://www.researchgate.net/project/Military-training-areas-as-a-transformation-territory-scenarios-of-impacts-of-their-optimization-on-society-and-landscape>

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU Hradiště a jeho okolí v období 1845-1846

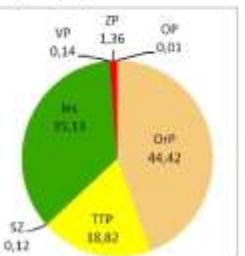
Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

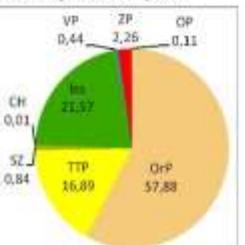
VektORIZACE
Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektORIZOVány mimořádně a nejmenší vektORIZOVANÁ plocha byla stanovena na 0,5 ha. Výměra všech ploch nacházejících se na okrajích dobrodružné země a přesahujících do jiného okresu – v tomto případě mělo analyzovaná plocha rozlohu i následující hodnoty.

Další zdroje využité pro vytvoření mapy
 1) topografické mapy 1:25 000, 1845-1846
 2) topografické mapy 1:25 000, 1878-1879
 3) rekonstruované mapa 1:25 000, 1925-1928
 4) československé vojenské topografické mapy v měříku 1:10 000, 1932-1953, 1988-1999
 5) československá vojenská topografická mapa v měříku 1:10 000, 1955-1960
 6) aktualizovaná mapa Československa a České republiky v měříku 1:10 000, 1995, 2002-2006
 7) historické snímky z roku 2014
 8) vektorská výroba katastrálního území – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
 9) vektorská výroba vodních toků (ZAVAOEJ) – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
 10) vektorská výroba sad – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
 11) GMR 403 – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)

Vojenský újezd

Okolí vojenského újezdu

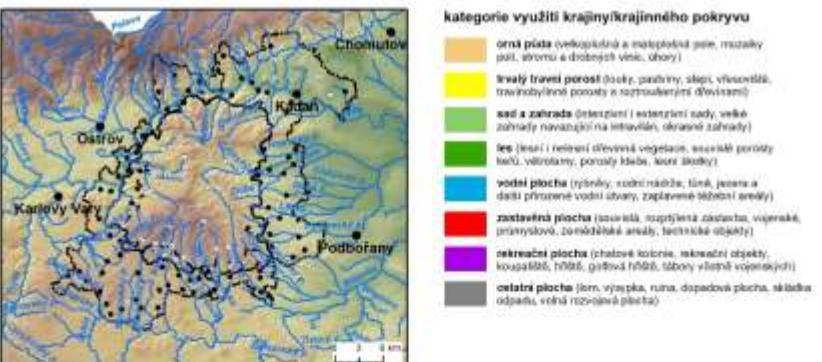

Krajina **vojenského újezdu** ve druhé polovině 19. století je převážně zemědělská. Dominuje **orná půda** (OrP), která je rozšířena od severu přes střed až po jih území. Druhou nejrozšířenější kategorii jsou **lesy** (les). Jsou soustředěny do několika větších komplexů – na severu mezi Tocovem a Korunní, severně od Radnice a v pásu mezi Vysokou a Zvoničkou, na jihu pak v pramenohorních oblastech Pstružného a Lomnického potoka, Velké Trasy, Albeřického, Lomnického a Mlýnského potoka a Lesky. **Trvalé travní porosty** (TTP) se nacházejí hlavně v údolích vodních toků a na svazích. Větší koncentrace trvalých travních porostů je na jihovýchodě mezi Činovem, Lučinami a Doupovalským Meziříčím, na jihu v okolí Bražeč, Běziny a Jeseně, ve středu v okolí Vysoké a na severu v okolí Tunkova. Mapa rovněž předklesce ilustruje rozdílení **zastavěných ploch** (zp) – sídel, která jsou rozložena po celé ploše újezdu. Také sídla jsou nejvýše větší plochy **sadu a zahrad** (sz), např. Stružnou, Lučiny, Doupol, Žďár, Obrnice, Hržín. U Doupolu je tom, že sídlo se mezi **ostatními plochami** (OP). V újezdu je i několik vodních ploch (vp), které jsou soustředěny především na jihu.

Také v **okolí vojenského újezdu** dominuje ve druhé polovině 19. století **orná půda** (OrP), především ve východní části území. Západní okraj a částečně také jihovýchodní části jsou charakterizovány výšší přítomností lesních porostů (les). Rozsáhléjší plochy lesa se nacházejí rovněž na severu a hranici s vymezeným územím. **Trvalé travní porosty** (TTP) jsou rozptilene hlavně na jihu a na severu vymezeného území. Na jihu to je v okolí Andělské Hory, Javorové, Bochova a Záhorá, na severu pak v okolí Hradiště a Prunéřova. **Zastavěná plocha** (zp) v podobě sídel lemuje území ze všech stran. Větší sídla jsou reprezentována Bochovem, Valečem, Nepomýšlem, Mašťovem, Radonice, Kadani a Prunéřovem. Plochy **sadu a zahrad** (sz) se koncentrují na východní/východních a na severu. **Vodní plochy** (vp) leží především na jihu – nejvíce v Údrži na Jeseníkách potoku, dále na Bochovském potoku a Javorové. Par vodních ploch je i v východní/východních polovinách území (Prunéřov, Bystice, Háj, Chmelíština, Nova Ves). U Kadani a Bystice se rozvíjí řídka v lemech na hrnčíře uhlí a seladonu spadajících do ostatních ploch (OP). Chmelíština (ch) se nachází mezi Mašťovem a Týništěm.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU HRADIŠTĚ A JEHO OKOLÍ V ODOBĚ 1878-1879

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

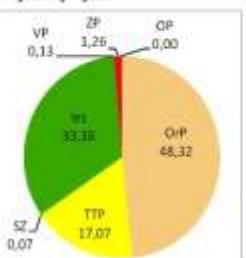
VektORIZACE

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektORIZOVány mimoúzemí a nejmenší vektORIZOVANÁ plocha byla stanovena na 0,5 ha. Výjimky když plochy nacházejí se v mimoúzemí doležitější časti a přesahují do jiného okresu - v tomto případě může analýza plochy dosahovat i několik hranic.

Další zdroje využití pro vytvoření mapy

- 1) topografické mapy 2. měřítkového vedeního mapování v měřítku 1:28 500, 1845-1848
- 2) topografické mapy 3. měřítkového vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1878-1879
- 3) rekonstruované mapa 3. měřítkového vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1825-1828
- 4) bezkonstrukční vojenské topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1832-1853, 1888-1909
- 5) bezkonstrukční vojenské topografické mapy v měřítku 1:10 000, 1855-1860
- 6) vydání mapy Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1995, 2002-2006
- 7) letadlové snímky z roku 2014
- 8) vektorská výroba katastrálního území – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
- 9) vektorská výroba rodinných toků (ZAVÁDĚJ) – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
- 10) vektorská výroba sadů – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
- 11) GMR 403 – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)

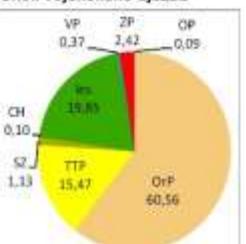
Vojenský újezd

Na konci 19. století stále dominuje ve **vojenském újezdu orná půda (OP)**. Její rozloha se zvyšuje na téměř 50 % a orná půda tak zaujímá největší rozlohu ze všech sledovaných období. Naopak rozlohy orné půdy se dělí především na úkor trvalých travních porostů (TTP). Ty tak zaujmí nejmenší rozlohu ze všech sledovaných období. Trvalé travní porosty jsou nejvíce rozšířeny ve středu újezdu, v okolí Rednice, Jírova a Třeboň, dalek pak podél západních a jihovýchodních hranic. Zhruba třetina kategorií rozšiřováním je částečně kompenzována zatravněním jak orné půdy, tak vykácených lesních ploch. Trvalé travní porosty se zvětšují např. v okolí Petrova, Horní Lomnice, Činová či Prachometu. Rozšířování orné půdy se dělá také na úkor lesů (SZ).

Také v tomto případě se jedná o nejmenší rozlohu v rámci všech sledovaných období. Lesy jsou klesající hlavně v severní části újezdu – v okolí Žabotina, Radnic, Tunkova či Martínova. Větší nové lesní plochy jsou vysazovány pouze v okolí Vysoké a Prachometu. I ples nároč počtu obyvatel se rozloha zastavěných ploch (ZP) viceméně nemění. Stejně tak se nemění rozloha sadů a zahrádek (SZ), vodních ploch (VP) a ostatních ploch (OP).

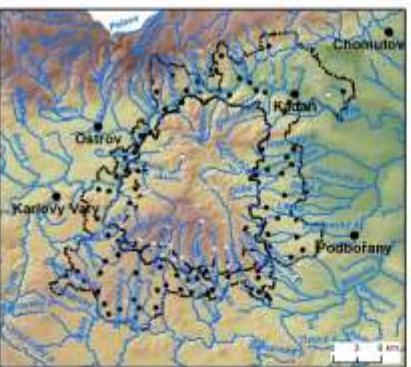
Okolí vojenského újezdu

Také v **okolí vojenského újezdu** vychází největší rozšíření **orné půdy (OP)** na konci 19. století. Rozšíření orné půdy je patrně předešlem v jihovýchodní části území mezi Hrividinem a Valečí. Větší plochy nové orné půdy jsou také v okolí Vojkovic na západě, resp. Děčánu na východě. Stejně jako v újezdu i zde se orná půda rozšířuje předešlem na úkor trvalých travních porostů a lesa. Obě kategorie tak dosahují svých minimálních výšek. Zhruba trvalých travních porostů (TTP) není tak vyznámě, nebot četné pozemky jsou zatravněny např. u Čináho, Budova, Dvorce či Smrkova. **Lesní porosty (SZ)** jsou mimá rozšířovány pouze v severní části území. Úbytek lesů je typicky např. pro okolí Kunova, Vojkovic, Andělské Hory, Zahori, Vahaneče a Děčána. Stejně jako v případě újezdu, celková rozloha zastavěných ploch (ZP), sadů a zahrádek (SZ), vodních ploch (VP) a ostatních ploch (OP) zůstává viceméně stejná, i když dochází k zániku některých ploch a vzniku jiných. Příkladem může být zánik sadů u Dvorce, Měřínova a Jelení na východní/jihovýchodní území a jejich vznik u Prunéřova, Příšova a Klášterce nad Ohří na severu území. Velice mimořádně narůstá rozloha chmelnic (CH).

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU HRADIŠTĚ A JEHO OKOLÍ V ODOBĚ 1927-1938

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu
orme půda (vekoplodá a maleoplodá půda, rozálej půd, stromy a dřeviny, obory)
trvalý travní porost (trsy, pastviny, slipy, vlnostavby, travinatělivo pozůstavky a rozmnožování dřevinami)
sad a zahrada (zelená plocha v extenzivní zahradě, zahrady novozaložené na invazivních, okrasné zahrady)
les (lesy i lesními ohřivenými vegetacemi, mimořádně porosty lesů, vlnostavby, porosty klobouk, klobouk lesů)
vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůnky, jazero, další přirozené vodní stavby, zaplavené bývalou sítí vody)
zastavěná plocha (zástavba, zastavlená záhrada, výsadek, proměny, zemědělské areály, technické objekty)
rekreační plocha (zahrada kolonií, rekreační objekty, koupele, hřiště, gastronomie HM&F, tábory vlastního výrobení)
ostatní plocha (zem. výsypka, různá dopadová plocha, skladová objekty, volná rozširová plocha)

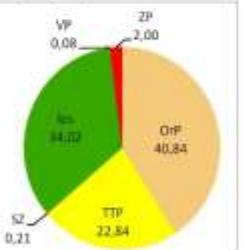
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektorizovány manuálně a nejmenší vektorizovaná plocha byla stanovena na 0,5 ha. Výjma krov plochy nacházející se na okrajích dohromady země a přesahující do jiného okolí - v tomto případě mělo analyzovaná plocha rozdělovat i následující hranici.

Další zdroje pro vytvoření mapy

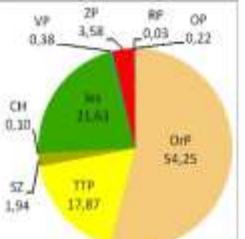
- (1) topografické mapy 2. měřítkového vojenského mapování v měřítku 1:28 000, 1845-1848
- (2) topografické mapy 3. měřítkového vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1878-1879
- (3) neverbální mapy 3. měřítkového vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1925-1928
- (4) bezkostrová vojenská topografická mapa v měřítku 1:25 000, 1932-1953, 1988-1999
- (5) bezkostrová vojenská topografická mapa v měřítku 1:10 000, 1955-1960
- (6) vlastní mapa Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1990, 2002-2006
- (7) letadlové snímky z roku 2014
- (8) vektorová výroba katastrálního území – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
- (9) vektorová výroba vodních toků (ZAVAOED) – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
- (10) vektorová výroba sadů – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
- (11) GMR 4G – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)

Vojenský újezd

Mezivlášné období je ve **vojenském újezdu** charakterizováno snížením hospodářských aktivit v důsledku poklesu obyvatelstva. Dochází k úbytku **ormě půdy** (OP), především ve prospěch trvalých travních porostů, menší pak ve prospěch lesů. Plochy **ormě půdy** přibývají pouze v severozápadní části újezdu v okolí Lipoltova, Petrova a Tocova. Naopak **trvalý travní porost** (ZP) se rozšiřuje po celém újezdu, především v okolí Vysoké Vsi, horní části údolí Liboce a Velešínského potoka, mezi Doupolovským Meziříčím, Mýnskou a Lučinou, na severu říční údolí Martínova a ve zdrojnicové oblasti Uhoštinského potoka. Mimo náročná rozloha lesů (les), hlavně v okolí Svatoboru, menší pak v okolí Petzovského potoka a u Střuzné. I přes úbytek obyvatelstva dochází k nárůstu rozlohy **zastavěných ploch** (VP). Rozšiřuje se především Doupolov, dále s místním rozkvalem zastavěných ploch jsou Martinov, Pastviny, Tocov, Zákolád, Dolní Lomnice, Radošov a Obrovice. Rozloha **ostatních ploch** (SZ) a **vodních ploch** (VP) se nemění. Stejně tak se nemění celková rozloha **sadů** (SZ), nicméně sady se rozšiřují např. u Mýnské, Hamré Lomnice, Petrova a Zábletína a zanikají u Tocova, severně od Martinova či u Obrovic.

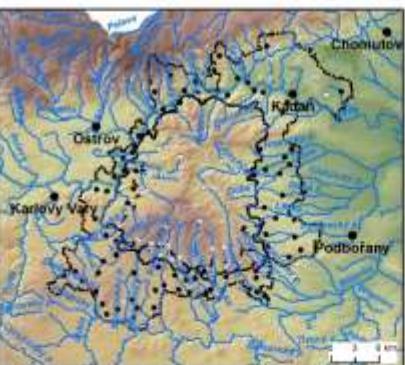
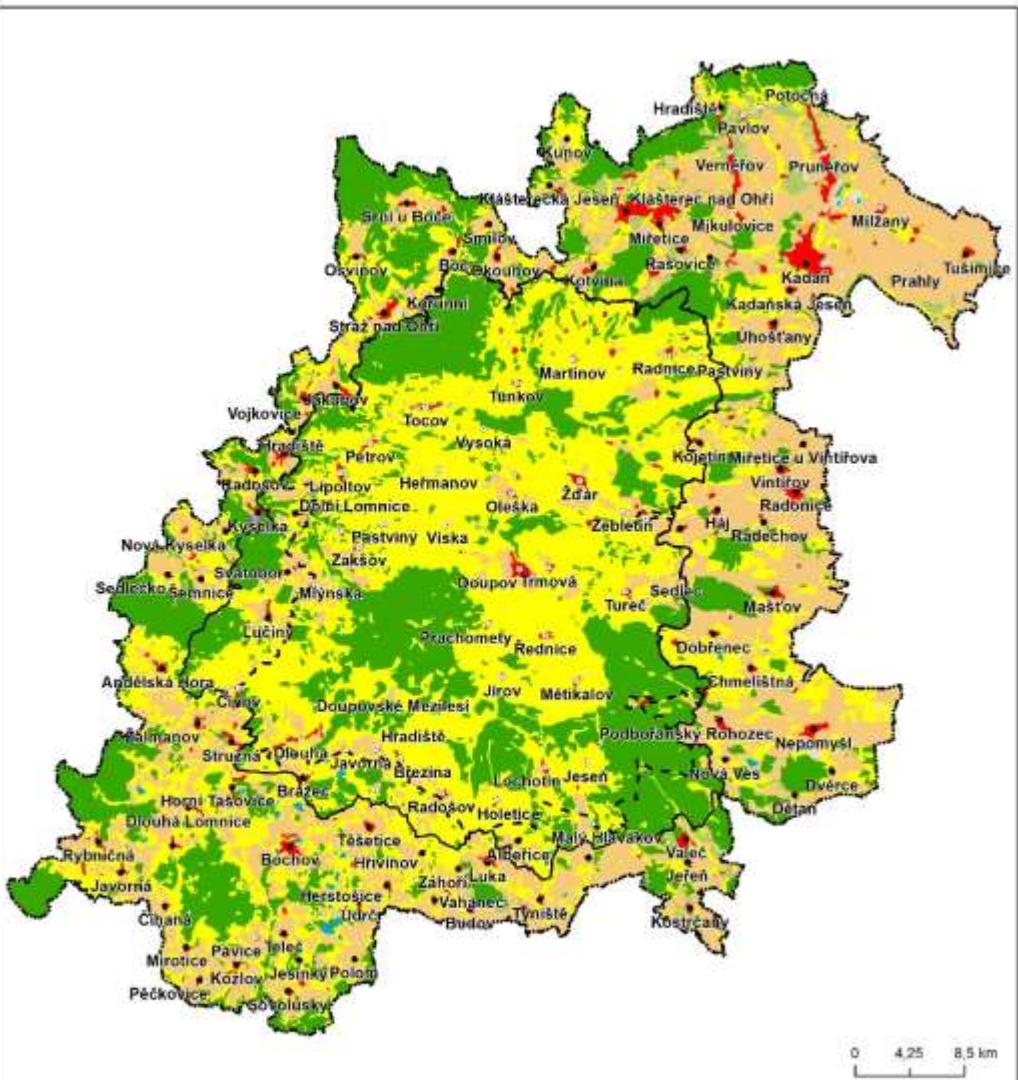
Okolí vojenského újezdu

Také pro **okolí vojenského újezdu** je v mezivlášném období charakteristicky úbytek rozlohy **ormě půdy** (OP). Značná část **ormě půdy** je zatravněna, menší části jsou zalesněny či převedeny na sady. Pouze v okolí Sniž u Boče a Smilova jsou pozemky ve větší míře rozprázdňeny. Náročná rozloha **trvalých travních porostů** (ZP) je typický především po západní a jihovýchodní - okolí Sedlečka, Javorné, Douložské, Udrá, Radošovici a Kadáň. Lesy (les) se rozšiřují hlavně na severu (Vernerov, Kadáň) a na jihovýchodě (Dvorce) území. Jsou zakládány nové plochy **sadů** (SZ), hlavně na severu v okolí Vernerova, Kadáň, Kunova a Počánek: nové plochy vznikají i na jihovýchodě u Dětan. Rozšiřuje se i **zastavěná plocha** (VP): sídel, především Kadáň, Klášterec nad Ohří, Město, Vintířov, Radošov a Bohovice. Zvýšuje se rozloha **ostatních ploch** (SZ) v podobě lomů na hrázi uhlí a další nerosty v okolí Prunětova, Kadáň, Stráže nad Ohří, Radošov a Nepomýše. Plochy chmelnic (CH) se nemění, stejně tak se nemění rozloha **vodních ploch** (VP). Poprvé se objevují **rekreační plochy** (RP), a to u Kyseky.

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU HRADIŠTĚ A JEHO OKOLÍ V OBDOBÍ 1952-1953

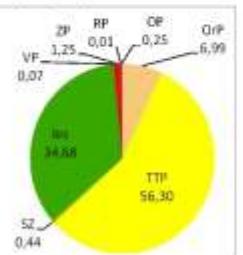
Hana Skokanová, Marek Havliček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu
orná půda (vektařská a statistická půdy, rozsály potůc, strouhy a drobné vody, obory)
trvaly travní porost (lesky, pastviny, slupy, vlneniny, mazlavinné porosty a rostoucí zelení dřevinami)
sad a zahrada (orientální i evropské sady, velké zahrady navazující na městské, okresní zahrady)
les (lesy i lesní dřeviny vegetace, svazek lesy porosty lesů, vlevozem, porosty kácí, lesní lesy)
vodní plocha (rybníky, zdrobné nádrže, tůnky, jezera a další přirozené vodní útvary, zaplavené lehkou vodou)
zastavěná plocha (zástavba, zemědělské závody, průmyslové, zemědělské areály, technické objekty)
rekreační plocha (rekreace turistické, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, rybník Lipolt, libeňský lesní vojenský)
ostatní plocha (zem. výprasky, různá dopadová plocha, skála, odpad, volná rezervovaná plocha)

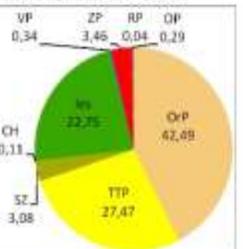
- Vektorizace:**
Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektORIZOVány místními a nejmenší vektORIZOVANOU plochou byla stanovená na 0,01ha. Výměra využitých ploch byla stanovená na okrajech středního článku a zhrnujících do jeho okolí – v tomto případě může analýzovaná plocha dosahovat i několika hektarů.
- Datové zdroje využité pro vytvoření mapy:**
- (1) topografická mapa 3. měřítkového vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1945-1948
 - (2) topografická mapa 3. měřítkového vojenského mapování v měřítku 1:25 000, 1978-1979
 - (3) měřítkové mapy 1:25 000 (topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1952-1963, 1988-1989)
 - (4) deskovecká mapa regionální geografické mapy v měřítku 1:10 000, 1955-1964
 - (5) deskovecká mapa České republiky v měřítku 1:10 000, 1992-2002, 2002-2006
 - (6) letecké snímky z roku 2014
 - (7) vodotoky vnitřního toku (ZAVA/ODI – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK))
 - (8) vektorová mapa vodních toků (ZAVA/ODI – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK))
 - (9) vektorový vstup území – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
 - (10) DMR 493 – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
 - (11) DMR 493 – Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Polovina 50. let 20. století představuje zlom ve vývoji využívání krajiny **vojenského újezdu**. Dochází k vysídlení obyvatelstva a vzniku vojenského újezdu. Tento fakt se projekuje ve vyrazném počtu rozlohy orné půdy, která je opouštěna a přechází do trvalých travních porostů. **Trvaly travní porosty (TPP)**, tak pokrývají více než polovinu újezdu. Větší plochy orné půdy (OP) se dochovávají pouze v okolí Sedlice, Doupova, Svatoboru, Dolní Lomnice, Dolné, Hradiště, Radošov, Albeřic a Malého Hlaváčka. Takéž klesá rozloha **zastavěných ploch (ZP)**. Zde zanikají Mýnská, Stará Ves, Pavlovice, Vlaka, Heřmanov, Lipoltov a Ostré, významně se snížuje i plocha Tocova, Petrova, Horní Lomnice, Lubná, Činová, Svatobor, Kozová a Maleč. Díky tomu narůstá rozloha **ostatních ploch (OP)**. Vytvářejí se dodatečné vojenské stavby v podobě **táborů (TP)**, a to u Doupova. Sídla žaslo zanikají okolím: **sady (SZ)**. Elmž dochází k nárůstu rozlohy letoříše kategorie. Sady se rozšiřují např. u Lubně, Zákšku, Bukoviny, Žebětín, Radnic, Tocova, Lipoltova, Petrova. Rozloha lesů (**LP**) se téměř nemění. Stejně tak se nemění celková rozloha **vodních ploch (VP)**; zanikají některé rybníky na Rabišovském potoku a Malé Trasovce, ale vznikají nový rybník u Bražeč.

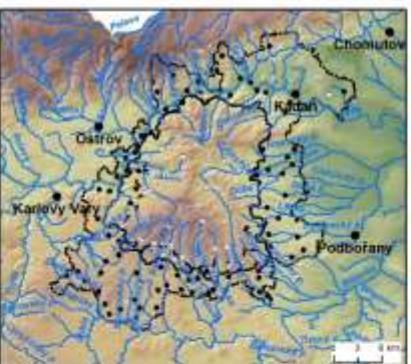
Okolí vojenského újezdu

Také **okolí vojenského újezdu** je ovlivněno odsumem německého obyvatelstva. Významně se snížuje rozloha orné půdy (OP), která je převáděna především do trvalých travních porostů (TPP). Tento proces je patrný především ve východní části území, na severozápadě mezi Jakubovem a Bočí, na západě v okolí Andělské Hory a na jihu v okolí Clečné Lomnice, Jesiniek a Hřivinová. Zvýšuje se rozloha lesa (**LP**). Havní v údolí Hradištěského potoka na severu a v okolí Valečě na jihovýchodě. Naopak se mírně snížuje rozloha zastavěných ploch (ZP), což je způsobeno mimo jiné odsumem obyvatelstva (např. Kunov, Teleč, Příkrov, Smrk a Boč). Tyto různé přeměny k zvýšení rozlohy **ostatních ploch (OP)**. Hlavně podél na zvýšování letoříše kategorie však mají povrchové lomy u Nepomýše, Kadamic, Pruněvá. Naopak půdu se využívají nové **sady (SZ)**, přičemž jejich největší rozšíření je typické pro severní část (Klášterská Jeseník, Klášterec nad Ohří, Rašovice, Hradiště, Pavlov, Pruněvá, Vernětov) a okolí Valečě. Plochy chmelnic (**CH**) jsou situovány u Tušimic. Rozloha vodních ploch (**VP**) se viceméně nemění, stejně tak se nemění rozloha **rekreačních ploch (OP)**.

Využívání krajiny/krajinného pokryvu ve vojenském újezdu Hradiště a jeho okolí v období 1955-1966

Hana Škocanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu

- Orná půda (velkoplošná a maloplošná půda, mrazalky půd, stromy a dřevěný věš, ohory)
- Trvalé travní porosty (trávy, pastviny, slupy, vlnosvitlé, trvalostníkové porosty a rostoucí výšky dřevinami)
- Sady a zahrada (četnické písní i vlastenické sady, velké zahrady nazývané jako letovisko, okrasné zahrady)
- Les (les a lesní režimy dřevinné vegetace, všechny porosty lesu, vodstvem, pojmenované lesy)
- Vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, tůnky, jazero a další přírodně vodní útvary, zapojené vodní sítě vody)
- Zastavěná plocha (zástavba, silnice, zpevněná cestnice, výpravné, zařízení, zábrany, výrobny, promyšlovny, zařízení vodního průtoku, technické objekty)
- Rekreační plocha (cházové trasy, rekreační objekty, koupaliště, hřiště, gádkovna Hřebč, tábory výletní vojenských jednotek)
- Ostatní plocha (země výsypka, růza, dopadová plocha, skálačka, odpadky, volná rozměrová plocha)

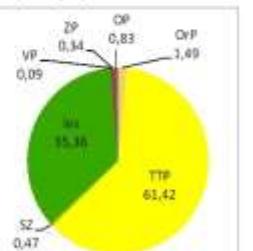
Vektorizace

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektORIZOVány mimoúzemí a nejméně vektORIZOVANÉ plochy byly stanoveny na 0,0 ha. Výjimka tvoří plochy nacházející se na okrajích dobrobení území a přehýbající do jeho okolí – v tomto případě může analýzovaná plocha dosahovat i nějakými hodnotami.

Datové zdroje využité pro vytvoření mapy

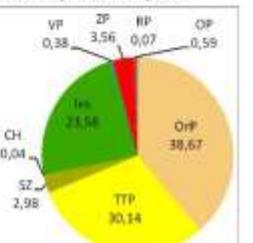
- 1) topografické mapy 1:25 000, 1:25 000, 1945-1948
- 2) topografické mapy 3:100 000 vojenského mapování v měříku 1:25 000, 1976-1979
- 3) nezveřejněné mapy 3:100 000 vojenského mapování v měříku 1:25 000, 1952-1963, 1988-1999
- 4) českolovenská vojenská topografická mapa v měříku 1:10 000, 1955-1966
- 5) českolovenská vojenská topografická mapa v měříku 1:10 000, 1955-1966
- 6) vlastní mapa Československa a České republiky v měříku 1:10 000, 1990, 2002-2008
- 7) letecké snímky z roku 2014
- 8) vektorová vnitřka katastrálního území - Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
- 9) vektorová vnitřka vodních toků (ZAVADEB) - Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
- 10) vektorová vnitřka sítí - Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)
- 11) DMR 4/9 - Český úřad zeměměřictví a katastrální (ČÚZK)

Vojenský újezd

Na přelomu 50. a 60. let 20. století pokračují ve vojenském újezdu trendy, které se zde objevily v minulém období. Nadále klesá rozloha orné půdy (OP) a pokračuje její převedení do trvalých travních porostů. Orná půda je ve větší míře dochovávána v okolí Žebětina, Svatoboru, Lužic, Bražec a Albeřic. Trvalé travní porosty (TTP) se nově rozšiřují do okolí Olešky, Doupova, Sedlice, Žďáru, Jindřichova, Mlynšké, Dolní Lomnice, Doulu, Hradiště, Radotína a Malého Hlaváčka. Pohled rozlohy zastavěných ploch (ZP) je významnější než v předešlém období. Zcela zanikají téměř všechna zbyvající sídla a samoty (např. Dukle, Tocov, Žďár, Rednice, Mlynšké, Radotín, Lipotov), výjimkou tvrdou Doupou, Žebětinu, Obořovice, Lohotinu, Malé Hlaváčko, Hořetice, Albeřice, Bražec, Lužnice a Dolní Lomnice. Roky sídel zůstávají rozloha ostatních ploch (OP). Doba časné vojenské stavby v podobě tábora (RP) u Doupova ještě zaniká. Pokračuje zarástání sítí okolními sady (SZ), nicméně ke stavu se více dostavují lesní dřeviny. Rozloha lesů (ZP) tak mírně narůstá, což se projevuje např. v okolí Dolní Lomnice, severně od Martinova, Doupova a Hořetic a v okolí Lužic. Celková rozloha vodních ploch (VP) se víceméně nemění.

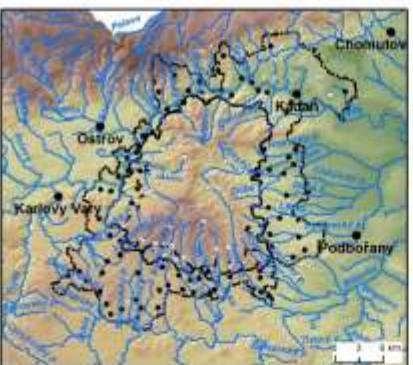
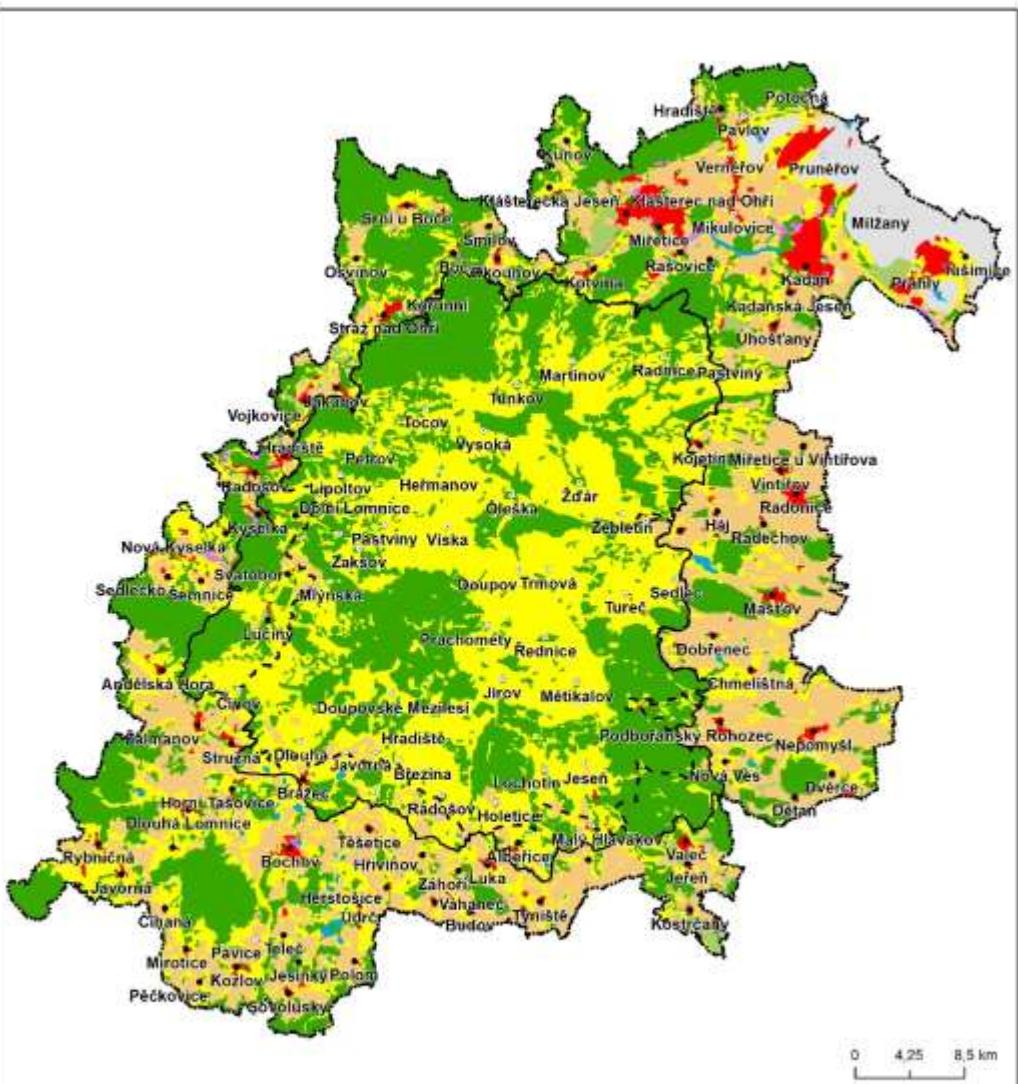
Okolí vojenského újezdu

Také v okolí vojenského újezdu dominuje rozšířování trvalých travních porostů (TTP), především na okraji orné půdy. Trvalé travní porosty se rozšiřují po celém území, znehodí je větší nové plochy nalezneme např. v okolí Nové Kysely, Rybníčné, Zvoničkovy, Okounova a v údolí Kadaňského potoka. Plocha orné půdy (OP) klesá. Existují však oblasti, kde se orná půda rozšiřuje. Sem spadá okolí obcí Kunov, Andělská Hora, Dolní Lomnice, Bochov, Hřivník, Dobřenec, Chmelínka. Zvýšuje se i rozloha lesa (ZP), nejdíce u Radotína, Davinova a mezi Bochovem a Pávčinami. Opětovně narůstá rozloha zastavěných ploch (ZP), což je patrné především v okolí Tušimic, méně pak u Sedlice, Bochova, Týniště, Valečíku a Maříkova. Významně roste rozloha ostatních ploch (OP), a to díky povrchovým lomům mezi Tušimicemi a Milířany. Pokračuje vysazováním nových sad (SZ), nejdíce na severovýchodě (Uhoštany, Potočná, Klášterská Jesení, Kadaň) a východě (Kojšín, Dobřenec), ale sady jsou vysazovány i na západě (Kyselka, Radotín) a na jihu (Bochov, Udrč, Valečík). Naopak rozloha chmelnice (CH) klesá. Rozloha vodních ploch (VP) se víceméně nemění, stejně tak se nemění rozloha rekreačních ploch (RP).

VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY/KRAJINNÉHO POKRYVU VE VOJENSKÉM ÚJEZDU HRADIŠTĚ A JEHO OKOLÍ V ODOBĚ 1988-1990

Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

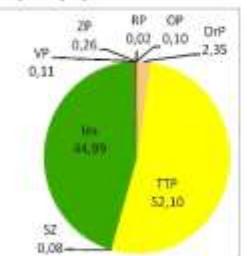
VektORIZACE

Kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu byly vektORIZOVány místními a nejmenšími zveřejněnou plochou byly stanoveny na 0,8 ha. Výměra všech ploch nacházejících se na území dohromady činí a přesahující do jiného okolí – v tomto případě mělo analyzované plochy dosahovat i několik hektarů.

Dalších zdrojů pro vytvoření mapy

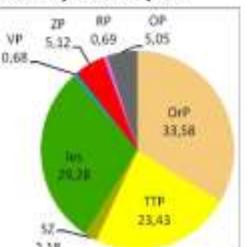
- (1) topografické mapy 1:25 000, 1:40 000-1:64 000
- (2) topografické mapy 1:25 000, 1:10 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:250 000, 1:500 000
- (3) aerofotogramy 1:25 000, 1:10 000, 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:250 000, 1:500 000
- (4) deskovečnické a letecké topografické mapy v měřítku 1:25 000, 1932-1953, 1988-1999
- (5) deskovečnická letecká topografická mapa v měřítku 1:10 000, 1955-1960
- (6) základní mapa Československa a České republiky v měřítku 1:10 000, 1990, 2002-2006
- (7) letadlové snímky z roku 2014
- (8) vektorská výměra katastrálního území – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
- (9) vektorská výměra vodních toků (ZAVADEO) – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
- (10) vektorská výměra sad – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)
- (11) GMF 403 – Český úřad zeměměřictví a katastru (ČÚZK)

Vojenský újezd

Na konci 80. let 20. století se ve vojenském újezdu uplatňuje výrazně zvyšování rozlohy lesa (les). Rozšířování lesa je typické především pro severní část újezdu (údolí Boulovky, Martinovského, Dominského a Petrovského potoka) a dalej okolo Horní Lomnice, Zákušové, Mlynářské a Olešky. Menší nové plochy lesa se nacházejí i na západě a jihovýchodě. Mírně narůstají rozlohy orné půdy (OP), což je způsobeno rozširováním trvalých travních porostů v okolí Svatoborova, Obrovic a především v jihovýchodní části újezdu. Trvalé travní porosty (TTP) i přes celkový pokles se nově rozšiřují do okolí Pastviny, Železné, Lučen, Brážec a Albeřic. Co se zastavěných ploch (ZP) týče, je zaznamenaný celkový mírný pokles jejich rozlohy. Nicméně objevuje se i mírné rozšíření Brážec, Malého Hlaváčková a Albeřic, a to díky výstavbě zemědělských a vojenských objektů. Zamíkají různými stříd. činnou dochází k poklesu rozlohy ostatních ploch (RP). Z okolí sem zasahují rekreační plochy (RP) v Kyselce a je vybudován vojenský lábor v Sedlici. Díky zlepšování byvalých sadů (sz) a jejich převodu mezi lesy porosity jejich celková rozloha klesá. Mírně narůstá rozloha vodních ploch (VP) – vznikají nové vodní plochy u Radošova a Bražec.

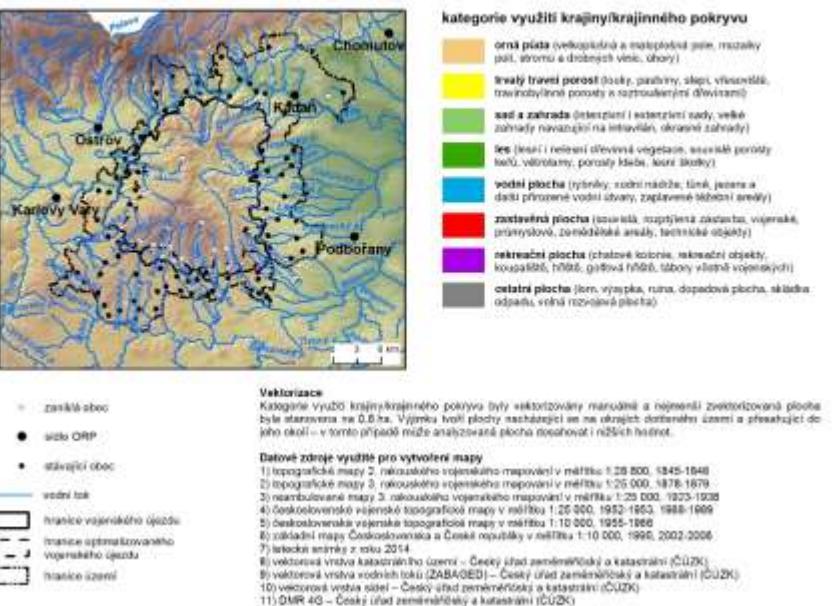
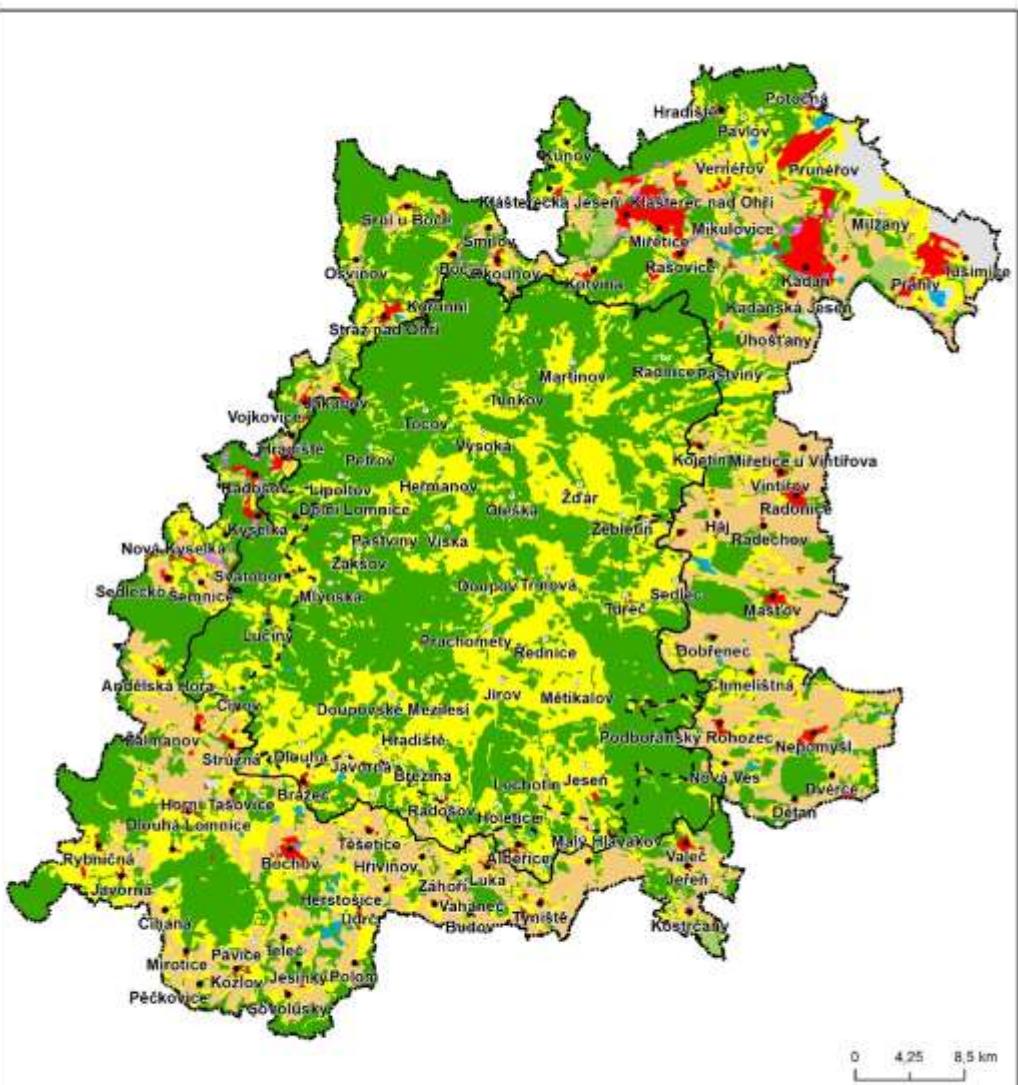
Okolí vojenského újezdu

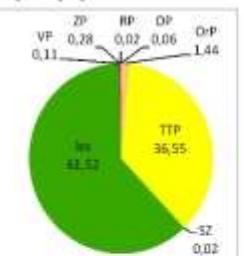
Krajina okolí vojenského újezdu je na konci 80. let 20. století charakterizována výraznými změnami. Hlavní podíl na tom má výstavba elektráren Prunéřov a Tušimice a související nárůst hnědého uhlí v severovýchodní části území. V rámci celého území dochází k nárůstu lesních ploch (les). Lesy se rozšiřují hlavně v okolí Potočné, Korunní a Kadani. Významný nárůst rozlohy zaznamenávají také ostatní plochy (OP) v podobě povrchových lomů mezi Tušimicemi, Prunéřovem a Pavlovicemi. Díky výstavbě zastavěných ploch (ZP). Dále narůstá rozloha rekreačních ploch (RP), což je způsobeno výstavbou chatových kolonií hlavně v okolí Ohře. Výstavba vodní nádrže Kadaň způsobuje zvýšení rozlohy vodních ploch (VP). Celková rozloha ostatních kategorií lesa, i když je patrné jejich rozložení ve vybraných oblastech. U travních travních porostů (TTP) je to typické pro jihovýchod a sever, pro ornou půdu (OP) např. okolo Uhřetic, Andělské Hory, Dolní Lomnice a Velkého Hlaváčková a pro sady (SZ) okolo Klašterce nad Ohří, Prahlá a Nahořečic. Plochy chmelnic (ch) zcela mizí.

Využívání krajiny/krajinného pokryvu ve vojenském újezdu Hradiště a jeho okolí v období 2002-2006

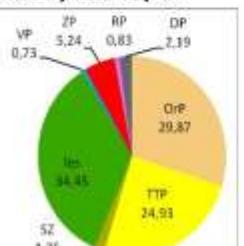
Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

Vojenský újezd

Okolí vojenského újezdu

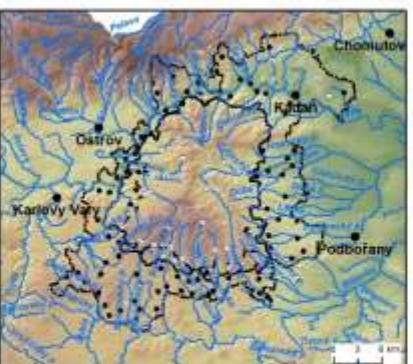
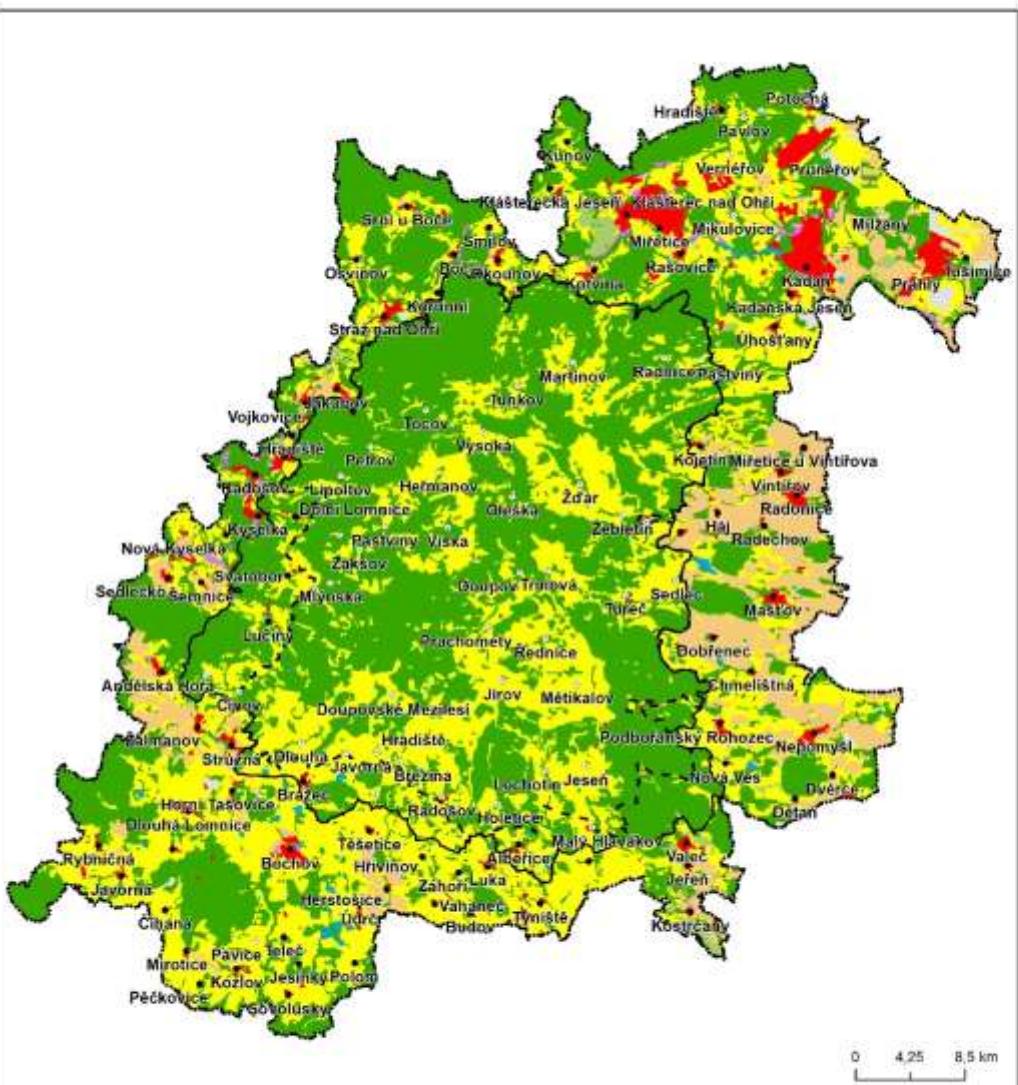

Na počátku 21. století se na změně krajiny ve **vojenském újezdu** nejvíce podílí zvýšený rozlohy **lesa** (les) a les včetně náletových dřevin a keřů pokryvá více než 60 % újezdu. Les se rozrůstá hlavně ve střední části újezdu – v údolí Petrovského potoka a Lomnice a v okolí Oblesky, Doupova, Turné a západně od Zlatiborce. Další plochy s postupným rozšiřováním lesa jsou v okolí Lučin a Činov, Holetic, Pastvin, Radnic a Turkovka. Využitným pokles rozlohy je zaznamenaný u **trvalých travních porostů** (TTP), které hromadně přecházejí na les. Nové zatravněné plochy se objevují u Svatoboru, Obořovic, Javorova a Radošova. Rovněž klesá rozloha **orné půdy** (DrP), i když ne tak významně. Orná půda je především zatravnována, méně pak zalesňována. Nové plochy orné pudy jsou koncentrovány do okolí Březiny, Alberic a Lochotína. Vznikají některé nové vojenské, případně zeměměřické objekty, což přispívá k minimu navýšení rozlohy **zastavěných ploch** (DP). Jako příklad mohou Sloužit objekty u Turné, Radošova, Sedlice či Lučin. Rozloha **ostatních ploch** (DP), **rekreačních ploch** (RP) a **vodních ploch** (VP) se víceméně nemění. I nadále mírně klesá rozloha **sad** (sz).

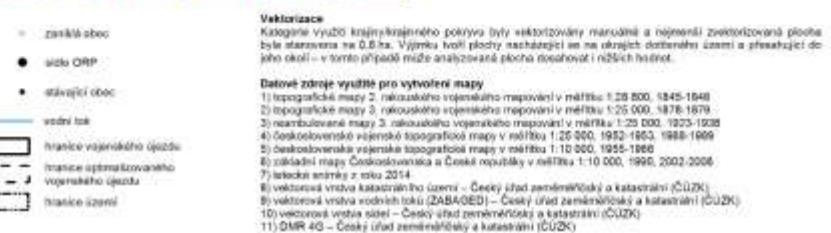
Výrazněexploatace krajiny typická pro předešlé období na počátku 21. století ustupuje. Pro **okolí vojenského újezdu** jsou tak charakteristické menší změny. Podobně jako ve vojenském újezdu i v jeho okolí dochází k nárůstu lesních ploch (les). Lesy se rozšiřují hlavně na severovýchodě (Patočna, Kadaň), méně pak na západě (Radošov) a na východě (Milevice, Nepomýšl). Mírné nárůst i rozloha **trvalých travních porostů** (TTP), přičemž nejvíce nové zatravněné plochy najdeme opět na severu a dále na jihovýchodě a na východě. Mnohem menší nárůst rozlohy zaznamenávají **zastavěná plochy** (DP) a **rekreační plochy** (RP). Zastavěná plochy se rozšiřují např. u Nové Kysely, Větrovce, Milevic a Kadánu, rekreační plochy u Klášterce nad Ohří či Nové Kysely. Útlum též bylneho uhlí způsobuje utbytek rozlohy **ostatních ploch** (DP) v podobě povrchových lomů, které jsou rekultivovány. Rekulativace často spotřívá mimo jiné ve vytvoření umělých jezer, což přispívá k nárůstu rozlohy **vodních ploch** (VP). Díky rekultivaci se také v okolí Tušimic a Míšan rozšiřuje **orná půda** (DrP), avšak její celková rozloha klesá. Rovněž dochází k postupnému rusení **sad** (sz).

Využívání krajiny/krajinného pokryvu ve vojenském újezdu Hradiště a jeho okolí v období 2014-2015

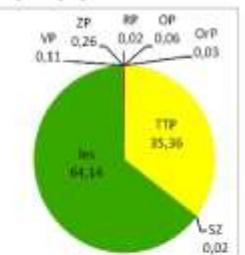
Hana Skokanová, Marek Havlíček, Roman Borovec, Bohumil Frantál, Jan Hercík, Petr Klusáček, Tomáš Krejčí, Josef Kunc, Stanislav Martinát

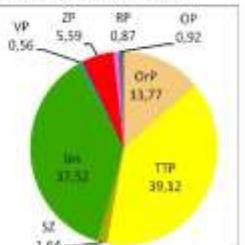
kategorie využití krajiny/krajinného pokryvu	
orná půda (vysokoplodá a maloplodá pšenice, rýže, pšenice pál, arvensis a drobný všeč, obory)	
trvaly travní porost (trávy, pastury, skly, vlnosek, travinatější pozůstatky i rozprášené dřívění)	
sad a zahrada (kvetoucí i extenzivní sady, velké zahrady novozáplacené na intenzivní, okrasné zahrady)	
les (lesy i lesními dřevinami vegetace, svrásklé porosty lesu, vlnosek, pozůstatky lesa, lesní lesy)	
vodní plocha (rybníky, vodní nádrže, řeka, jezera a další přirozené vodní stavby, zaplavené lehkou sněhovou)	
zastavěná plocha (zástavba, nezpravidelná zástavba, výroba, průmyslové, zaměstnávání, areály, technické objekty)	
rekreační plocha (cházové trasy, rekreační objekty, koupele, hřiště, gastronomie, hudební, tábory vlastní vojenských)	
celková plocha (země, výsypka, ruda, dopadová plocha, skladování odpadu, vlna rozsáhlá plocha)	

Vojenský újezd

Okolí vojenského újezdu

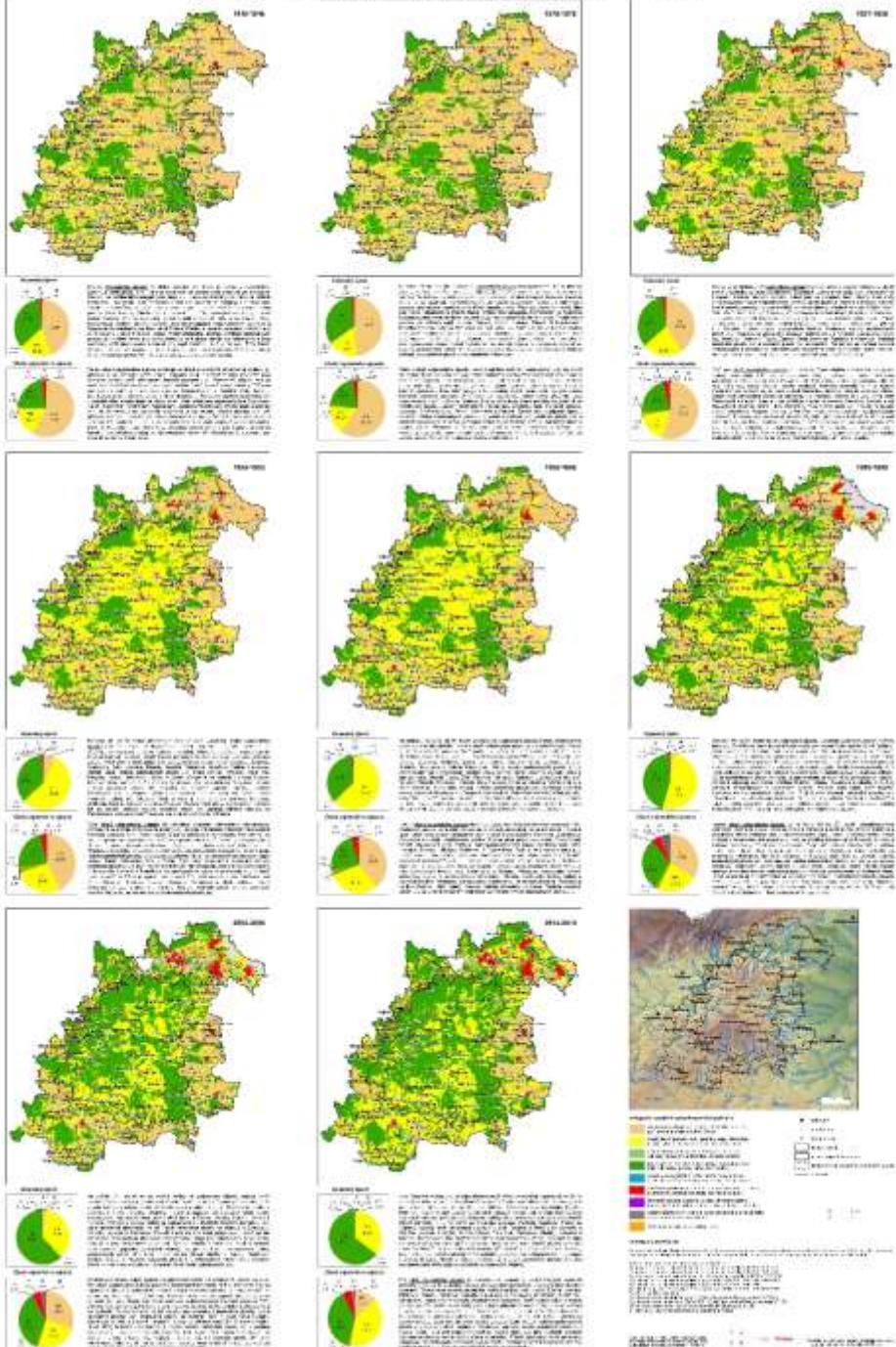

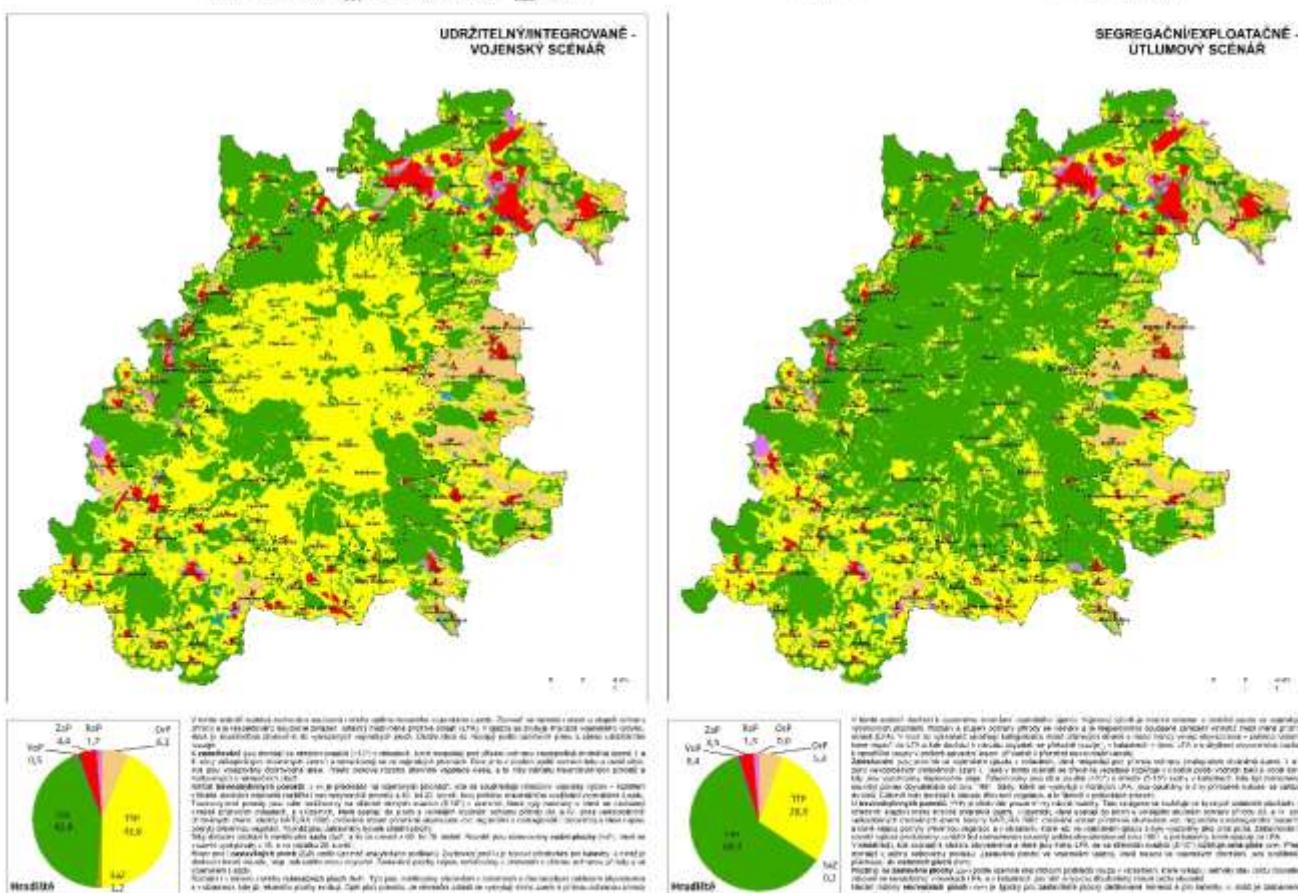
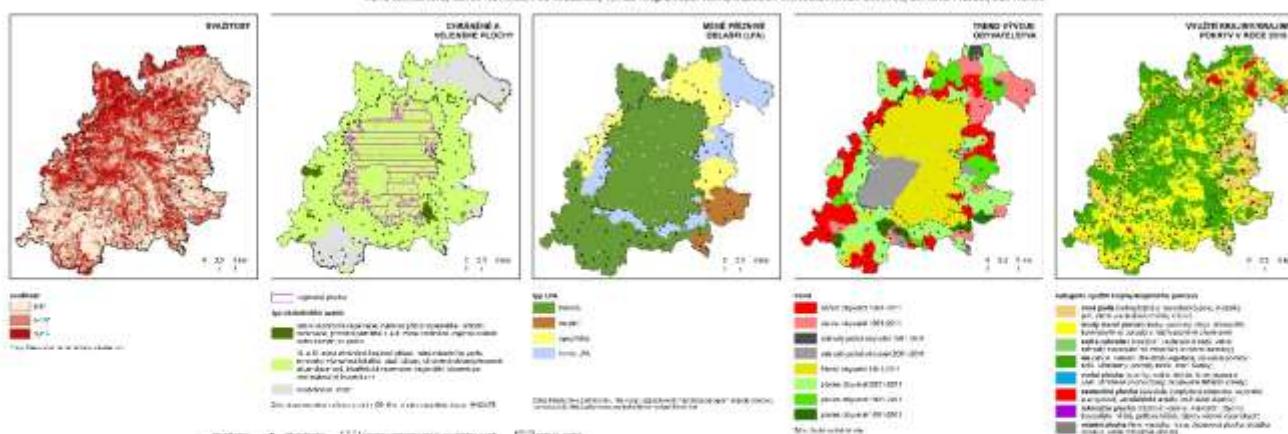
V současnosti se lesy (L) ve vojenském újezdu ještě více rozšiřují a pokrývají tak 64 % celkové rozlohy. Nové porasty, především v podobě náletových dřevin a keřů, jsou typické pro centrální (Dourov, Timová, Rednice, Oleška, Vysoká) a severovýchodní (Kojetín, Martinov, Pashvý) část újezdu. U ostatních kategorií využití krajiny/krajinného pokryvu dochází k minimu poklesu nebo stagnaci rozlohy. Změnění rozlohy je typické pro trvalé travní porosty (ITP), na nichž se projevuje sukcese dřevinou vegetace. Přesto se v újezdu objevují nové zatravněné plochy – v okolí Sedlec a Obrovic na východě, a Stružné, Javorné, Hradiště, Dolního Valečova, Tis u Luk, Radčová, Albeřic, Lohotice a Malého Hlaváčkova na jihu. Rozšíření travnatých porostů v této lokalitě se děje na okolí orné půdy (OP), její rozloha tak klesá na minimum. Vodní plochy (VP) jsou situovány hlavně na jihu, rekreační plochy (RP) včetně vojenských táborků v Kyselce, Lučině a Sedlci, ostatní plochy (OP) v podobě skálek a cvičební/dopadových ploch např. u Činova, Březiny, Albeřic a Tureče, a sady (SZ) u Lučin. Zastavěné plochy (ZP) jsou reprezentovány sídly a jejich požádátky a vojenskými objekty.

Pro okolí vojenského újezdu je v současnosti významnou náročnost trvalých travních porostů (ITP). Je to důsledek rozvoje ekologického zemědělství, podpořeného státními dotacemi. Trvalé travní porosty se nejvíce rozšiřují na jihu, např. v okolí Douhé Lomnice, Pěčkovic, Polomu, Bochova, Velkého Hlaváčkova, a na severu (Ohořešť, Suchý Důl, Mikulovice), méně pak na východě (Podbořanský Rohozec). Rozšířování travnatých travních porostů se děje na okolí orné půdy (OP). V jeho případě se nové plochy objevují v rámci rekultivace v okolí Tušimic, Prahlí a Prunětova, a dále pak v okolí Andělské Hory. Část travnatých travních porostů je zalesněna – jedná se většinou o dřeva rekultivovaných ploch na severovýchodě. Lesy (L) tak svou rozlohu zvětšují. Stále stoupají rozloha zastavěných ploch (ZP), nejvíce v okolí Kadani a Vernětova, zatímco rozloha ostatních ploch (OP) nadále klesá. Tačí pokračuje mírným počtem rozlohy sady (SZ) jak důsledek zvýšené konkurence dovozu zahraničního ovoce a zeleniny. Přesto jsou sady nově zakládány (Klášterec nad Ohří) nebo obnovovány (Nepomýšl). Dochází i k minimu poklesu rozlohy vodních ploch (VP). Rozloha rekreačních ploch (RP) se nemění.

VÝVOJ VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY VE VOJENSKÉM ÚJEZDU Hradiště A JEHO OKOLÍ V ODBOJI 1845-2015

Jana Štěpánková, Jiří Šimáček, Roman Blažek, Lukáš Šimek, Zdeněk Pavlásek, Petr Hruška, Tomáš Pavel, Janýk Pavl, Stanislav Novotný

Five military training areas – five different trajectories of land cover development? Case studies from the Czech Republic

Hana SKOKANOVÁ, Marek HAVLÍČEK, Petr KLUSÁČEK,
Stanislav MARTINÁT

***Abstract:** The paper focuses on land cover development in five military training areas (MTAs) in the Czech Republic during the past 180 years and tries to find answers to causes of similarities or differences of this development. Land cover development was researched on the basis of old military topographic maps and aerial photographs. The results show that there are two groups of MTAs that show similarities in land cover development up to the 1960s. These are Březina and Brdy, and Hradiště and Libavá. In the first group, woody vegetation dominated while in the second group open landscape was prevalent. Also the first group was characterized by little population and establishment of military camps already in the 1920s-1930s while the second group was characterized by rather dense population and similar environmental conditions. All MTAs experienced drop of population after WWII which resulted in drop of built-up area and open landscape and increase in woody vegetation area. With the optimisation of MTAs the parts where intensive military training occurs will likely stay preserved while the rest of the areas will be used for ecological agriculture or so called soft tourism.*

Zdroj: Skokanová, H., Havlíček, M., Klusáček, P., Martinát, S. (2017): Five military training areas – five different trajectories of land cover development? Case studies from the Czech Republic, ročník XI, č. 2, s. 201-213, dostupné na http://geografia.science.upjs.sk/images/geographia_cassoviensis/articles/GC-2017-11-2/2017_2_Skokanov%C3%A1_et_al_final.pdf

4) Závěry a doporučení

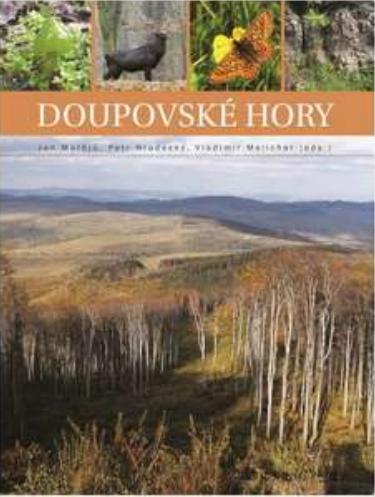
- V budoucnu bude třeba v zájmovém území Hradiště a okolních obcích neustále hledat vyvážené kompromisy mezi potřebami vojenského výcviku a zájmy aktérů v obcích.
- Podle našeho názoru by aktéři rozhodující o dalším rozvoji Hradiště a jeho okolí měli věnovat pozornost výsledkům příslušných vědeckých výzkumů.
- Samozřejmě pozornost by měla být věnována i výsledkům nových výzkumů ze zahraničí (e.g. Zentelis and al., 2017; Fox et al., 2017; Guimarães et al., 2017), protože některé další státy (např. Velká Británie či sousední Německo) mají větší zkušenosti s transformací velkoplošných vojenských výcvikových prostor.

5) Další informační zdroje

- Z novějších zahraničních studií je možné doporučit:
 - Guimarães, H., Braga, R., Mascarenhas, A., Barros Ramos, T. (2017): Indicators of ecosystem services in a military Atlantic Forest area, Pernambuco—Brazil, Ecological Indicators, Volume 80, September 2017, Pages 247-257, ISSN 1470-160X, <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2017.05.030>
 - Forejt, M. , Skalos, J., Pereponova, A., Plieninger, T., Vojta, J., Šantrůčková, M. (2017): Changes and continuity of wood-pastures in the lowland landscape in Czechia, Applied Geography, Volume 79, Pages 235-244, ISSN 0143-6228, <http://dx.doi.org/10.1016/j.apgeog.2016.12.016>.
 - Fox, W. E., Medina-Cetina, Z., Angerer, J., Varela, P., Chung, J., (2017): Water Quality & natural resource management on military training lands in Central Texas: Improved decision support via Bayesian Networks, Sustainability of Water Quality and Ecology, 2017, ISSN 2212-6139, <http://dx.doi.org/10.1016/j.swaque.2017.03.001>.
 - Zentelis, R., Lindenmayer, D., Roberts, J.D., Dovers, S. (2017): Principles for integrated environmental management of military training areas, Land Use Policy, Volume 63, April 2017, Pages 186-195, ISSN 0264-8377, <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2017.01.025>.
 - Wanner, M., Xylander, W. (2003): Transient fires useful for habitat-management do not affect soil microfauna (testate amoebae)—a study on an active military training area in eastern Germany, Ecological Engineering, Volume 20, Issue 2, Pages 113-119, ISSN 0925-8574, [http://dx.doi.org/10.1016/S0925-8574\(02\)00124-6](http://dx.doi.org/10.1016/S0925-8574(02)00124-6).
- Dále doporučuje navštívit stránky projektu na <https://www.researchgate.net/project/Military-training-areas-as-a-transformation-territory-scenarios-of-impacts-of-their-optimization-on-society-and-landscape>

5) Další informační zdroje

- Z domácí literatury je možné například doporučit:

Doupovské hory

☆☆☆☆ 0 recenzi / Napsat recenzi

To se mi líbí 33 Tweet Pin it Sdílet 4

Kód výrobku: 32386
Autor: Jan Matějů, Petr Hradecký, Vladimír Melichar (eds.)
Nakladatelství: Česká geologická služba
Publikováno: 2016
ISBN: 978-80-7075-909-7
Dostupnost: Na skladě

650 Kč

Množství +

[Koupit](#) [Do seznamu přání](#)

POPIS **PŘÍLOHY** **RECENZE (0)**

Doupovské hory jsou možná nejméně známým pohořím v Čechách. Jen málokdy se v minulosti podařilo proniknout do tohoto bohem zapomenutého prostoru, jehož krásu a přírodní bohatství v současnosti předčí nejeden národní park. Zdejší pustá krajina místy připomíná savanu, po dávném městě a vesnicích se slehla zem a nad odvěkým snažením člověka tu s půvabem sobě vlastním prevládly síly přírody. Teprve nyní se alespoň část tohoto nevšedního kraje v okolí změněného vojenského újezdu otevírá návštěvníkům. Vůbec první komplexní monografie, která shrnuje nejnovější poznatky o přírodě, krajině a dílem i o historii Doupovských hor, vychází tedy právě včas. Jde však spíše o šťastnou shodu okolností, neboť kolektiv čtyřiceti autorů, specialistů z oblastí geologie, zoologie, botaniky a dalších, na ni pracoval po několik let. Obrazově bohatě vypravená kniha s četnými boxy a množstvím příloh je určena jak laikům, tak odborníkům, kteří jistě ocení také hojně odkazy na původní vědecké práce nebo obsáhlý místopisný česko-německý rejstřík s lokalizací a dalšími podrobnostmi.

Zdroj:
<http://obchod.geology.cz/cs/KNIHY/Popularne-naucne/Douposke-hory-p26184c78c188.html>

Jsou zde nějaké otázky, náměty či připomínky?

